Co se děje ve střevech psa?

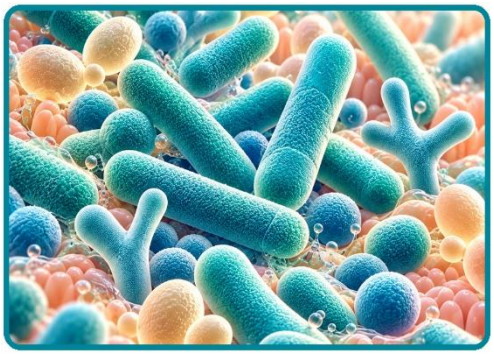
Mikrobiom, zdraví a probiotika

Mgr. Magdaléna Crhánová, Ph.D., VÚVeL Brno

Co je to mikrobiom

Je to společenství mikroorganismů, které žijí na těle i uvnitř těla psa. Patří sem bakterie, viry, archea, mikroskopické houby a další drobné organismy. Nejdůležitější a nejpočetnější část tvoří střevní mikrobiom – unikátní ekosystém, který pomáhá trávení, imunitě i celkové pohodě psa.

Každý pes má svůj mikrobiom trochu jiný. Ovlivňuje ho věk, krmivo, prostředí, životní styl, stres, nemoc i léky.

Proč na střevním mikrobiomu záleží?

TRÁVENÍ A ENERGIE

Pomáhá zpracovat části potravy, které pes sám nerozloží. Z vlákniny vznikají látky důležité pro střevní buňky.

IMUNITA

Velká část imunitního systému je spojena se střevem. Vyvážený mikrobiom pomáhá držet nežádoucí mikroby pod kontrolou.

OCHRANA STŘEVA

Mikroorganismy obsazují prostor, využívají živiny a vytvářejí látky, které mohou brzdit růst nežádoucích bakterií.

STŘEVO A MOZEK

Střevo komunikuje s nervovou soustavou. Mikrobiom může souviset s náladou, stresem, chováním a celkovou pohodou.

Co mikrobiom psa nejvíc ovlivňuje?

- **Strava** – množství vlákniny, tuků a sacharidů, kvalita krmiva i „krmení od stolu“.
- **Věk** – štěně, dospělý pes a senior mají odlišné potřeby i složení mikrobiomu.
- **Změny prostředí** – cestování, stěhování, výstavy, dovolená nebo příchod do nového domova.
- **Nemoci a léky** – zejména antibiotika mohou mikrobiom výrazně narušit.
- **Životní styl** – pohyb, stres, kontakt s jinými zvířaty a prostředí, kde pes žije.
- **Tělesná kondice** – u obezity se často popisuje méně pestrý a méně stabilní mikrobiom.

Dysbióza = nerovnováha střevního mikrobiomu

Stav, kdy se naruší poměr prospěšných a nežádoucích mikroorganismů ve střevě.
Pak se mohou objevit zažívací potíže a zhoršit celková kondice.
Důležité je hledat příčinu – probiotikum může pomoci, ale nenahrazuje veterinární vyšetření.

Probiotika pro psy: praktický tahák

JAK PŮSOBÍ?
Pomáhají navodit rovnováhu mikrobiomu, soupeří s nežádoucími bakteriemi o prostor a živiny, mohou podporovat imunitu, trávení i ochranu střevní výstelky.

KDY JE ZVÁŽIT?
Po antibiotické léčbě, při změně krmiva či prostředí, cestování a stresu; u štěňat při odstavu nebo příchodu domů; jako podporu při některých zažívacích potížích.

JAK DLOUHO?
Při dysbióze obvykle 2–3 týdny. Před plánovanou změnou lze začít několik dní předem. Probiotika lze podávat i dlouhodobě.

Probiotika v ČR – co má majitel psa reálně na výběr?

	Doplňková krmiva s probiotiky	Veterinární přípravky s probiotiky	Veterinární léčivé přípravky s probiotiky
Účel	Doplňkové krmivo pro výživu zvířat	Podpora zdraví zvířat, dietetický účel (např. při zažívacích obtížích, po antibiotické terapii, při změně krmiva, stresu apod.)	Léčba onemocnění zvířat
Typické formy	prášek, tablety, kapsle, pasta/gel, žvýkací tablety, pamlsky, tyčinky, krmivo (např. kaše)	prášek, tobolky, tablety, pasta/gel	— (v ČR aktuálně žádné)
Zastoupení na českém trhu	Široké – dostupné ve veterinárních ordinacích, pet shopech i e-shopech	Omezené – převážně ve veterinárních ordinacích, lékárnách a specializovaných e-shopech	Žádné – v současnosti nejsou registrovány žádné probiotické veterinární léčivé přípravky pro psy
Počet produktů na trhu (řádově)	Desítky (různé kmeny, formy a kombinace)	Jednotky (několik schválených přípravků)	0 (v ČR nejsou registrovány)

Časté otázky

Můžu psa probiotiky předávkovat?
U běžných bezpečných přípravků by to nemělo být problém. Přebytek probiotických bakterií se ve střevě neudrží a odejde z těla. Přesto dodržujte dávku výrobce.

Mohou mít probiotika vedlejší účinky?
Obvykle ne. Při výrazně nadměrném množství se ale může objevit nevolnost, zvracení, plynatost, zácpa nebo průjem. Zvlášť pozor u nejmenších plemen.

Mohou probiotika užívat štěňata?
Ano. Největší smysl mají při odstavu, po příchodu do nového domova, při změně krmiva nebo po antibiotické léčbě. Při průjmu je vždy důležitá diagnostika.

Můžu psovi podat „lidská“ probiotika?
Teoreticky ano, ale vhodnější je přípravek určený pro psy. Pro psy je schválené a ověřené spektrum kmenů užší než pro lidi.

A co jogurt?
S běžnými mléčnými výrobky opatrně. Pokud pes dobře snáší mléko, lze podat 1–2 lžičky bílého jogurtu nebo kefíru denně. Ochucené výrobky raději ne.

Jak dlouho probiotika podávat?
Při řešení dysbiózy přibližně 2–3 týdny; před cestou, stěhováním nebo změnou krmiva začít několik dní předem. Lze je podávat i dlouhodobě.

Jak probiotika vybírat?
Dívejte se na pestrost zastoupených mikroorganismů, konkrétní kmeny a vysoký deklarovaný počet životaschopných buněk – CFU/KTJ. Důležitá je ale i kvalita a správná dávka.

Kdy je vhodné probiotika podávat?
Typicky po antibiotikách, při změně krmiva nebo prostředí, v období stresu, cestování, u citlivého trávení a u štěňat v období odstavu či změny domova.